

Anayasa Mahkemesi, Geriye Dönük Prim Teşviğinde İade Edilecek Tutarın Hesaplanmasında SGK'ye Yapılan Başvuru Tarihini İptal Etti

Mahmut Çolak

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

05 Mayıs 2020

Anayasa Mahkemesi kararıyla; geriye dönük prim teşviklerinde dava açan işverenlere iade edilecek tutar işverenlerin SGK'ye başvuru tarihinden itibaren işleyecek kanuni faize göre hesaplanmayacak, alacağın tahakkuk ettiği tarih anından itibaren faize göre hesaplanacaktır.

05.05.2020 tarihli 31118 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 19.02.2020 tarihli (E.2018/139, K.2020/12) kararı ile 5510 sayılı Kanunun Ek 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle iptal edilmiştir.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 66'nci maddesinin (3) numaralı fıkrasında yapılan " Mahkemece iptaline karar verilen kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü veya bunların belirli madde veya hükümleri, iptal kararının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Mahkeme gerekli gördüğü hâllerde, Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırabilir." düzenleme ile söz konusu fıkra hükmü 05.05.2020 tarihi itibarıyla yürürlükten kalkmıştır.

Bilindiği üzere, 27 Mart 2018 tarihli 7103 sayılı Kanunun 70'inci maddesi ile 5510 sayılı Kanuna eklenen Ek 17'nci madde kapsamında, 01 Nisan 2018 öncesine ait prim teşviki, destek ve indirimlerden geriye yönelik yararlanma imkanı getirmiş idi.

Söz konusu madde hükmü şu şekilde düzenlenmiş idi.

" Bu Kanun veya diğer kanunlarla sağlanan prim teşviki, destek ve indirimlerinden yararlanılabileceği halde yararlanılmadığı ay/dönemlerde gerekli tüm koşulların sağlanmış olması ve yararlanılmayan ayı/dönemi takip eden altı ay içerisinde Kuruma müracaat edilmesi şartlarıyla, başvuru tarihinden geriye yönelik en fazla altı aya ilişkin olmak üzere, yararlanılmamış olan prim teşviki, destek ve indirimlerinden yararlanılabilir veya yararlanılmış olan prim teşviki, destek ve indirimleri başka bir prim teşviki, destek ve indirimi ile değiştirilebilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ilişkin olmak üzere tüm şartları sağladığı halde bu Kanun veya diğer kanunlarla sağlanan prim teşviki, destek ve indirimlerinden yararlanmamış işverenler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yararlanılan prim teşviki, destek ve indirimlerin değiştirilmesine yönelik talepte bulunan işverenler tarafından en son bu maddenin yürürlük tarihini takip eden aybaşından itibaren bir ay içinde Kuruma başvurulması halinde, yararlanılmamış olan prim teşviki, destek ve indirimlerinden yararlanılabilir veya yararlanılmış olan prim teşviki, destek ve indirimleri başka bir prim teşvik, destek ve indirimi ile değiştirilebilir.

Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında talepte bulunan işverenlere iade edilecek tutar, maddenin yürürlük tarihinden önce talepte bulunanlar için maddenin yürürlük tarihini takip eden aybaşından, yürürlük tarihinden sonra talepte bulunanlar için ise, talep tarihini takip eden aybaşından itibaren kanuni faiz esas alınmak suretiyle hesaplanarak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden takvim yılı başından başlayarak üç yıl içinde ödenir. Ödeme, öncelikle bu Kanunun 88 inci maddesinin on dört ve on altıncı fıkralarına göre muaccel hale gelmiş prim ve her türlü borçlardan, sonrasında ise ilgili kanunlar uyarınca yapılandırma veya taksitlendirme de dâhil olmak üzere müaccel haldeki prim ve her türlü borçlarından mahsup yoluyla gerçekleştirilir. Ancak, üç yıl sonunda ilgili kanunları gereği yapılandırılma veya taksitlendirilme sebebiyle vadesi gelmemiş taksit ödemelerinden peşinen mahsup edilir. Kuruma borcu bulunmayan işverenlere altı ayda bir eşit taksitlerle iade yapılır.

Görölmekte olan davalarda ayrıca bir başvuru şartı aranmaksızın, dava öncesi yapılan idari başvuru tarihinden itibaren işleyecek kanuni faiziyle birlikte hesaplanacak tutar üçüncü fıkra hükümlerine göre mahsup veya iade edilir. Mahkemelerce, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış davalarda davanın konusuz kalması sebebiyle karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Yargılama giderleri idare üzerinde bırakılır ve vekâlet ücretinin dörtte birine hükmedilir. Ayrıca, ilk derece mahkemelerince verilen kararlar hakkında Sosyal Güvenlik Kurumunca kanun yollarına başvurulmaz ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan kanun yolu başvurularından vazgeçilmiş sayılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Türkiye İş Kurumunun görüşleri alınarak Kurumca belirlenir.”

Bayındır Asliye Hukuk Mahkemesi, SGK’ ye karşı açılan alacak davasında itiraz konusu kuralların (maddenin bold ve italik yapılan üç ila dördüncü fıkraları) Anayasa’ya aykırılığı gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi’ne iptal davası açmıştır.

Üçüncü fıkra, işverenlere iade veya mahsubun nasıl gerçekleştirileceğini öngörmekte iken; dördüncü fıkra görülmekte olan davalar yönünden söz konusu iade ve mahsubun nasıl gerçekleştirileceğini özel olarak düzenlemektedir.

Dava açan işverenler yönünden dava öncesi yapılan idari başvuru tarihinden itibaren faizin işleyeceği hükme bağlanmış ise de prim teşviki, destek ve indirimlerle ilgili ödemelerin birçoğunun işverenlerin idari başvuru tarihlerinden daha öncesine dayandığı açıktır.

İşverenlere iade edilecek tutarın idareye başvuru tarihinden itibaren işleyecek kanuni faize göre hesaplanması işverenlerin **mülkiyet kapsamındaki alacaklarında meydana gelen eksilmenin orantısız ve aşırı olması sonucunu doğuracaktır.** Bu nedenle hak sahiplerine orantısız bir yük getirerek araç ile amaç arasında bulunması gereken makul dengeyi idare lehine bozmakta, **mülkiyet hakkının ölçüsüz bir şekilde sınırlandırılmasına neden olmaktadır.**

Davacılar alacağın tahakkuk ettiği tarih anından itibaren faize ve mahkeme kararıyla belirlenecek alacağın derhal ve nakden tahsiline hak kazanabileceklerken kural bu imkanları ortadan kaldırmaktadır.

Üçüncü fıkra, Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma imkanı kalmadığından yetkisizliği nedeniyle reddine; dördüncü fıkra Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline oybirliğiyle karar verilmiştir.

Sonuç olarak Anayasa Mahkemesi kararıyla; geriye yönelik prim teşviği için dava açan işverenler, **SGK'ye başvuru tarihinden değil prim alacağının tahakkuk ettiği tarihten itibaren faize** ve mahkeme kararıyla belirlenecek alacağın derhal ve nakden tahsiline hak kazanacaktır. Dolayısıyla, bu durumda olan işverenler açısından SGK nezdinde yapılacak görüşmelerle yeniden faiz hesaplaması yaptırmaları gerektiğini düşünüyoruz. Elbette bununla ilgili olarak uygulamayı yönlendirici SGK tarafından bir duyuru, genel yazı ve genelge ile açıklama yapılması beklenmektedir.

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirküleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/anayasa-mahkemesi-geriye-donuk-prim-tesviginde-iade-edilecek-tutarin-hesaplanmasinda-sgkye-yapilan-basvuru-tarihini-iptal-etti/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 04:30 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net